

DECIZIA nr. 797/.../...22.04.2024

privind aprobarea propunerii de proiect de capacitate incrementală între sistemele de transport al gazelor naturale ale României și Ucrainei, în punctul de interconectare comun Isaccea 1/Orlovka 1, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2017/459 al Comisiei de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013

Având în vedere:

- prevederile art. 28 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013, denumit în continuare *Regulamentul (UE) 2017/459*;
- prevederile art. 99 lit. k), ale art. 102¹ alin. (2)¹ și ale art. 130 alin. (1) lit. q) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de:

- documentul intitulat „*Raport privind evaluarea cererii de capacitate incrementală dintre sistemul de transport gaze din Ucraina și sistemul de transport gaze din România*” din data de 23.10.2023, elaborat de Societatea Națională de Transport Gaze Naturale „Transgaz” – S.A. și LLC „Gas Transmission System Operator of Ukraine”, în calitate de operatori ai sistemelor de transport al gazelor naturale din România, respectiv din Ucraina, în conformitate cu prevederile art. 26 din Regulamentul (UE) 2017/459, publicat pe paginile de internet ale operatorilor menționați anterior în data de 23.10.2023 și comunicat Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei prin adresa SNTGN Transgaz SA nr. 4094/16.01.2024, înregistrată la ANRE sub nr. 5649/17.01.2024, din care rezultă faptul că este necesară inițierea unui proiect de capacitate incrementală;
- consultarea publică comună cu privire la documentul intitulat „*Draft de propunere de proiect de capacitate incrementală la punctul de interconectare comun PI Isaccea 1/Orlovka*”, desfășurată de SNTGN Transgaz SA și LLC „Gas Transmission System Operator of Ukraine” în perioada 01.02.2024-29.02.2024, în conformitate cu prevederile art. 27 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2017/459, fapt comunicat Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei prin adresa SNTGN Transgaz SA nr. 11808/09.02.2024, înregistrată la ANRE sub nr. 23674/12.02.2024;
- propunerea de proiect de capacitate incrementală, elaborată de Societatea Națională de Transport Gaze Naturale „Transgaz” – S.A. și LLC „Gas Transmission System Operator of Ukraine”,

în conformitate cu prevederile din art. 27 din Regulamentul 2017/459, transmisă și înregistrată la ANRE sub nr. 47675/26.03.2024,

în temeiul art. 5 alin. (1) lit. d) și al art. 10 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următoarea

DECIZIE

Art. 1 Se aprobă propunerea de proiect de capacitate incrementală între sistemele de transport al gazelor naturale din România și Ucraina, elaborată de Societatea Națională de Transport Gaze Naturale „Transgaz” – S.A. și LLC „Gas Transmission System Operator of Ukraine”, în conformitate cu prevederile art. 27 din Regulamentul (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013, conform anexei care face parte integrantă din prezenta decizie.

Art. 2 Societatea Națională de Transport Gaze Naturale „Transgaz” – S.A. și LLC „Gas Transmission System Operator of Ukraine” publică, până la data de 1 mai 2024, un anunț comun în limba română și ucraineană și, în măsura în care este posibil, în limba engleză, care să includă informațiile prevăzute la art. 28 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013.

Art. 3 Prezenta decizie se comunică Comisiei Naționale de Reglementare din Domeniul Energiei și al Utilităților din Ucraina – NEURC, Societății Naționale de Transport Gaze Naturale „Transgaz” – S.A. și LLC „Gas Transmission System Operator of Ukraine” și se publică pe pagina de internet a ANRE.

Art. 4 Prezenta decizie produce efecte de la data aprobării de către Comisia Națională de Reglementare din Domeniul Energiei și al Utilităților din Ucraina – NEURC a propunerii de proiect de capacitate incrementală menționate la art. 1, în conformitate cu prevederile art. 28 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

George-Sergiu Niculescu

**Propunere de proiect de capacitate incrementală în
conformitate cu Articolul 28 (1) din Codul Rețelei
privind Mecanismele de Alocare a Capacității în ceea
ce privește PI Isaccea 1/Orlovka 1 situat la frontiera
între sistemele de transport gaze ale Ucrainei și
României**

2024-03-16

Cererea pentru un proiect de capacitate incrementală pentru frontiera de piață dintre Ucraina și România trebuie să fie aprobată de autoritățile naționale de reglementare (ANR) respective. Acest document prezintă o propunere de proiect de capacitate incrementală pentru punctul de interconectare între Ucraina și România (în direcția România - Ucraina), Isaccea1/Orlovka1 și a fost elaborat în comun de:

**LLC "Gas Transmission System Operator
of Ukraine"**

Liubomyra Huzara av. 44

03065 Kiev

Ucraina

E: commercial@tsoua.com

SNTGN TRANSGAZ S.A.

C.I. Motaș Square Nr.1

551130 Mediaș/Sibiu,

România

E: cabinet@transgaz.ro

Conform Articolului 28(1) din Codul Rețelei privind Mecanismele de Alocare a Capacității, LLC "Gas Transmission System Operator of Ukraine" (denumită în continuare GTSOU) înaintează prezenta propunere spre aprobare Comisiei Naționale de Reglementare în domeniul Energiei și al Utilităților Publice (denumită în continuare NEURC) și SNTGN TRANSGAZ S.A. (denumită în continuare TRANSGAZ S.A.) supune spre aprobare Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei din România (denumită în continuare ANRE).

Cuprins

1. Introducere în aplicația propunerii de proiect de capacitate incrementală	5
2. Nivelul ofertei de capacitate incrementală (Art. 28 (1) (a) NC CAM)	6
3. Termeni și Condiții pentru licitația de capacitate incrementală care trebuie acceptați de utilizatorul de rețea pentru achiziționarea de capacitate incrementală (Art. 28 (1) (b) NC CAM) .	8
4. Calendar privind procedura angajantă de capacitate incrementală și proiectul de capacitate incrementală (Art. 28 (1) (c) NC CAM).....	8
5. Parametrii testului economic (Art. 28 (1) (d) coroborat cu Art. 22 (1) NC CAM)	12
6. Posibilă prelungire a termenelor de contractare a capacității incrementale (Art. 28 (1) (e) NC CAM)	14
7. Mecanism alternativ de alocare (Art. 28 (1) (f) NC CAM).....	15
8. Informații privind abordarea prețului fix pentru alocarea capacității incrementale [Art. 28 (1) (g) NC CAM)	15
Anexa 1. TERMENII ȘI CONDIȚIILE GENERALE ALE GTSOU PE CARE UTILIZATORII REȚELEI TREBUIE SĂ LE ACCEPTE PENTRU A OBȚINE ACCES LA CAPACITATE ÎN ETAPA ANGAJANTĂ DE ALOCARE A CAPACITĂȚII ÎN CADRUL PROCEDURII DE ALOCARE A CAPACITĂȚII INCREMENTALE LA FRONTIERA DINTRE UCRAINA ȘI ROMÂNIA LA PI ISACCEA1/ORLOVKA1 PE DIRECȚIA DE CURGERE(RO-UA)..	17
Anexa 2. Rezultatul Consultări Publice.....	18

1. Introducere în aplicația propunerii de proiect de capacitate incrementală

În prezentul document sunt utilizate următoarele abrevieri:

NC CAM = Regulamentul (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind mecanismele de alocare a capacităților în sistemele de transport gaze și de abrogare a Regulamentului (UE)

nr. 984/2013;

NC TAR = Regulamentul (UE) 2017/460 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor naturale.

În conformitate cu structura articolului 28 alineatul (1) din NC CAM, prezenta cerere este structurată după cum urmează:

- Nivelul ofertei pentru capacitatea incrementală [articolul 28 alineatul (1) litera (a) NC CAM),
- Termeni și Condiții pentru Licitația de Capacitate Incrementală care trebuie acceptați de către utilizatorul de rețea pentru a achiziționa capacitate incrementală [art. 28 (1) (b) NC CAM),
- Calendarul pentru proiectul de capacitate incrementală [articolul 28 alineatul (1) litera (c) NC CAM),
- Parametrii testului economic [articolul 28 alineatul (1) litera (d) NC CAM),
- Informații privind un posibil orizont de timp extins pentru contractarea capacității incrementale [articolul 28 alineatul (1) litera (e) NC CAM),
- Informații privind un mecanism alternativ de alocare [articolul 28 alineatul (1) litera (f) NC CAM),
- Informații privind o eventuală abordare cu preț fix [articolul 28 alineatul (1) litera (g) NC CAM).

Operatorii sistemelor de transport gaze GTSOU și TRANSGAZ S.A. au primit indicații de cerere neangajante pentru capacitatea fermă pe direcția România-Ucraina. În prezent, nu există nicio capacitate fermă între sistemul de intrare-ieșire din Ucraina și România în direcția solicitată.

Raportul de evaluare a cererii de pe piață (MDAR) a evaluat indicația de cerere neangajantă primită în perioada 3 iulie 2023 - 28 august 2023. Pe baza rezultatului MDAR pentru procesul de capacitate incrementală care începe în 2023 între sistemul de transport gaze din Ucraina și sistemul de transport gaze din România, publicat pe site-urile web ale ambilor OTS la 23 octombrie 2023, OTS în cauză au început faza de proiectare pe baza articolului 27 din NC CAM.

Ca rezultat al studiilor tehnice, GTSOU și TRANSGAZ S.A. propun implementarea unui proiect de capacitate incrementală la actualul PI Isaccea1/Orlovka1 (direcția RO-UA) între România și Ucraina.

GTSOU și TRANSGAZ S.A. au decis să ofere pentru procesul de capacitate incrementală capacitatea maximă egală cu 206 520 746 kWh/zi/an

Având în vedere maturitatea soluției tehnice, ambii operatori de sisteme de transport propun să fie pregătiți pentru desfășurarea licitației în iulie 2024.

Consultarea publică a draft-ului de Propunere de proiect a avut loc în perioada 1 februarie - 29 februarie 2024. GTSOU și TRANSGAZ S.A. au primit observații la Propunerea de proiect. Întrebările și răspunsurile sunt prezentate în Anexa 2 la prezentul document. Nici GTSOU nici TRANSGAZ S.A. nu au primit observații la Termenii și condițiile generale de participare și de acces la capacitate în etapa angajantă de alocare a capacității incrementale la granița dintre Ucraina și România (documentele GTSOU și TRANSGAZ S.A.).

2. Nivelul ofertei de capacitate incrementală (Art. 28 (1) (a) NC CAM)

În conformitate cu articolul 28 alineatul (1) litera (a) NC CAM, GTSOU și TRANSGAZ S.A. solicită autorităților naționale de reglementare competente să aprobe nivelul ofertei comune pentru produsele de capacitate negrupată care urmează să fie comercializate la PI Isaccea1/Orlovka1 în cadrul **licitației anuale de capacitate din 2024**, după cum urmează.

În prezent, nu există nicio capacitate fermă existentă între sistemul de intrare-ieșire al Ucrainei și România la acest PI în direcția solicitată. Atât GTSOU, cât și TRANSGAZ S.A. oferă în prezent capacitatea PI Isaccea1/Orlovka1 (direcția RO-UA) pe bază interruptibilă. Caracterul interruptibil al capacității oferite la PI Isaccea1/Orlovka1 (direcția RO-UA), este conferit de faptul că cerințele minime de calitate a gazelor naturale din România și Bulgaria sunt diferite de cerințele de calitate din Ucraina. Pentru a asigura oferirea de capacități ferme de către GTSOU, capacitățile ferme trebuie să fie stabilite mai în aval, prin intermediul PI-urilor Kaushany și Grebenyky între GTSOU și Vestmoldtransgaz (denumit în continuare, VMTG - operatorul sistemului de transport al gazelor naturale din Moldova).¹

Tabelul de mai jos prezintă nivelul ofertei comune pentru comercializarea capacității în cadrul licitației anuale de capacitate de la 1 iulie 2024 a GTSOU și SNTGN TRANSGAZ S.A., luând în considerare obligațiile legate de capacitatea reținută pentru produsele pe termen scurt prevăzute în NC CAM.

Pe baza descrierii de mai sus a proiectului de capacitate incrementală și luând în considerare capacitatea pentru produsele pe termen scurt care trebuie să fie reținută din capacitatea existentă, și anume 10% pentru primii cinci ani și 20% pentru următorii zece ani, în conformitate cu articolul 8 alineatul (6) din NC CAM, și pentru capacitatea incrementală de 10% pe întreaga perioadă, nivelurile ofertelor de produse de capacitate negrupată la **PI Isaccea1/Orlovka1 (direcția RO-UA)** sunt următoarele:

---

¹ GTSOU and VMTG are conducting separate incremental process on respective interconnection points, for details please see their websites.

Nr. ani	An gazier	Oferta de capacitate disponibilă existentă, (kWh/zi/an)	Oferta de capacitate incrementală, (kWh/zi/an)	Nivelul ofertei armonizate în direcția RO→UA pentru capacitatea existentă și capacitatea incrementală, (kWh/zi/an) ²
1	2024/2025	109.279.087		109.279.087
2	2025/2026	109.279.087		109.279.087
3	2026/2027	109.279.087		109.279.087
4	2027/2028	109.279.087	76.589.584	185.868.671
5	2028/2029	109.279.087	76.589.584	185.868.671
6	2029/2030	97.136.966	76.589.584	173.726.551
7	2030/2031	97.136.966	76.589.584	173.726.551
8	2031/2032	97.136.966	76.589.584	173.726.551
9	2032/2033	97.136.966	76.589.584	173.726.551
10	2033/2034	97.136.966	76.589.584	173.726.551
11	2034/2035	97.136.966	76.589.584	173.726.551
12	2035/2036	97.136.966	76.589.584	173.726.551
13	2036/2037	97.136.966	76.589.584	173.726.551
14	2037/2038	97.136.966	76.589.584	173.726.551
15	2038/2039	97.136.966	76.589.584	173.726.551

Oferta de capacitate (existentă plus incrementală) pusă la dispoziția pieței la PI Isaccea1/Orlovka1 (direcția RO-UA) rămâne interuptibilă până la armonizarea cerințelor de calitate în România, Bulgaria și Ucraina.

Nivelul ofertei de capacitate incrementală poate fi scos pe piață către utilizatorii de rețea cel mai devreme în anul gazier 2027/2028, din cauza specificului proiectului în amonte, pe partea bulgară și în aval pe partea ucraineană.

GTSOU și TRANSGAZ S.A. vor scoate pe piață nivelul ofertei în cadrul unei licitații anuale de capacitate anuală la 1 iulie 2024 pe platforma RBP.

² Acest nivel de ofertă este viabil numai dacă autoritățile naționale de reglementare competente publică o decizie coordonată și pozitivă privind propunerea de proiect până la 26 aprilie 2024.

3. Termeni și Condiții pentru licitația de capacitate incrementală care trebuie acceptați de utilizatorul de rețea pentru achiziționarea de capacitate incrementală (Art. 28 (1) (b) NC CAM)

Pentru comercializarea capacității incrementale (adică nivelul ofertei) în cadrul licitației anuale de capacitate 2024, GTSOU și TRANSGAZ S.A. au elaborat termeni și condiții generale individuale pentru licitația de capacitate incrementală, care trebuie acceptați de utilizatorul de rețea înainte de licitația de capacitate incrementală. Acestea sunt atașate la prezenta Propunere de Proiect pentru Aprobare.

Conform Articolului 28 (1) (b) NC CAM,

- GTSOU supune atenției NEURC "Termenii și condițiile generale pe care Utilizatorii de Rețea Trebuie să îi accepte pentru a Obține Acces la Capacitate în Etapa Angajantă de Alocare a Capacității din cadrul Procedurii de Capacitate Incrementală la Frontiera dintre Ucraina și România la PI Isaccea1/Orlovka1 pentru direcția de curgere (RO-UA)" (în continuare: INC GT&C) care au fost furnizați împreună cu această cerere (Anexa 1 la prezenta Propunere de Proiect pentru Aprobare). Pentru a fi eligibili pentru a participa la licitație, utilizatorii de rețea vor trebui să accepte INC GT&C, precum și alte reguli GTSOU care sunt necesare pentru a participa la licitație în mod regulat, cum ar fi Gas Transportation Agreement of GTSOU (Contractul de transport gaze al GTSOU), Transmission Network Code (Codul de rețea privind transportul);

- TRANSGAZ S.A. regulile și condițiile generale pe care un utilizator de rețea trebuie să le accepte pentru a participa și a avea acces la capacitate în etapa angajantă de alocare a capacității din cadrul procesului de capacitate incrementală sunt cele prevăzute în Ordinul ANRE nr. 130/2020, cu modificările ulterioare, disponibil [aici](#).

Cu toate că atât GTSOU, cât și TRANSGAZ S.A. publică termenii și condițiile pentru licitația de capacitate incrementală în limba engleză și în limbile lor naționale, doar versiunile în limba ucraineană și, respectiv, română sunt considerate a fi angajante.

4. Calendar privind procedura angajantă de capacitate incrementală și proiectul de capacitate incrementală (Art. 28 (1) (c) NC CAM)

OTS oferă capacitatea incrementală din direcția România-Ucraina, în conformitate cu articolul 29 din NC CAM, în cadrul licitației anuale de capacitate anuală, ca produse negrupate standard în licitații cu preț crescător, în conformitate cu articolul 17 și în conformitate cu articolul 8 alineatele (8) și (9) și cu articolul 19 din NC CAM.

Etapa determinantă	Termen limită* (zz/ll/aaaa)
Anunțarea procedurii angajante privind capacitatea incrementală	02.05.2024
Înregistrarea utilizatorilor de rețea pentru GTSOU pe platforma RBP	24.06.2024
Înregistrarea utilizatorilor de rețea pentru TRANSGAZ S.A. pe platforma RBP	24.06.2024
Furnizarea garanției de participare la licitație la GTSOU	25.06.2024
Furnizarea garanției de licitație la TRANSGAZ S.A.	25.06.2024
Data de începere a depunerii ofertelor: Depunerea ofertelor în RBP în conformitate cu calendarul de licitație 2024	01.07.2024 (10:00 EET)
Publicarea rezultatelor finale ale testului economic.	în termen de 2 zile lucrătoare de la data încheierii licitației
În cazul unui test economic pozitiv, cei doi OTS trimit confirmarea rezultatului alocării către Utilizatorul/Utilizatorii de rețea care a/au depus o ofertă câștigătoare.	în termen de 1 zi lucrătoare de la data publicării rezultatelor testului economic
Contractul/contractele de rezervare de capacitate încheiat/încheiate în cadrul Procedurii de Capacitate Incrementală va/vor fi încheiat/încheiate în scris pentru Transgaz.	în termen de 10 zile lucrătoare de la data încheierii licitației
Restituirea garanției de licitație care nu a avut ca rezultat un contract de capacitate incrementală.	în termen de 10 zile lucrătoare de la data încheierii licitației

* Toate termenele limită trebuie considerate ca fiind ora 23:59 EET a zilei respective, cu excepția cazului în care se indică altfel

Conform art. 28 (1) (c) din NC CAM, GTSOU solicit aprobarea următorului calendar pentru proiectul său de capacitate incrementală:

Varianta 1.

Perioada de timp	Etapa
01/07/2024	Licitație anuală de capacitate în iulie 2024 și urmată de un test economic
2Q/2025	Obținere autorizații de construcție
4Q/2025	Semnare contracte de construcție
3Q/2026	Obținere autorizație de utilizare
1/10/2026	Punere în funcțiune proiect

Varianta 2.

Perioada de timp	Etapa
01/07/2024	Licitație anuală de capacitate în iulie 2024 și urmată de un test economic
3Q/2025	Obținere autorizații de construcție
1Q/2026	Semnare contracte de construcție
3Q/2028	Obținere autorizație de utilizare
1/10/2028	Punere în funcțiune proiect

Termenele de semnare a contractelor și de obținere a autorizațiilor de construcție sunt indicate ca fiind cele mai recente etape finalizate.

Termenele de finalizare a lucrărilor pot fi actualizate din cauza incertitudinilor existente legate de războiul pe scară largă al Rusiei cu Ucraina.

Etapa de construcție va începe numai dacă există un angajament din partea utilizatorilor de rețea de a achiziționa capacitățile incrementale respective în cadrul licitației anuale din 2024 și dacă rezultatul testului economic este pozitiv pentru GTSOU. În plus, volumul total al capacității rezervate trebuie să se situeze în intervalul specificat în opțiunea 1, respectiv opțiunea 2, pentru a respecta cerințele tehnice.

GTSOU propune analizarea a două opțiuni în funcție de stabilitatea curgerii fizice prin PI Grebenyky:

- **Varianta 1**, soluție pe termen scurt. Curgere fizică stabilă prin SC Pivdennobuzka (UA) în intervalul (113 848 000 – 176 465 000 kWh/zi/an);
- **Varianta 2**, soluție pe termen lung. Curgere fizică stabilă prin SC Pivdennobuzka (UA) în intervalul (22 770 000 – 176 465 000 kWh/zi/an).

Varianta 1. Rezumatul parametrilor tehnici ai propunerii de proiect (presiunea la frontieră în PI Negru Voda1/Kardam 48,5 bar):

Parametru	Tronson TRANSGAZ S.A.	Tronson GTSOU
Capacitate tehnică	206 520 746 kWh/zi/an	206 520 746 kWh/zi/an
Tipul de capacitate (calitate)	Fermă*	Fermă**
Punct de interconectare	Isaccea (Ieșire)	Orlivka (Intrare)
Direcția de curgere	RO→UA	RO→UA
Presiunea la frontieră	44,1 bar (presiunea minimă actuală 35,4 bar)	44,1 bar (45 kgf/cm ²), conducta Kardam - Isaccea1 (cerința de presiune minimă – 35,4 bar)

Lungimea conductei noi	-	-
Echipament tehnic necesar	-	Sistemul de conducte reversibile al unității Orlivka - 2 din SC Orlivka și SC Pivdennobuzka (utilizarea unităților de pompare a gazelor existente).

* Sub rezerva armonizării cerințelor minime de calitate a gazelor naturale din Bulgaria, România și Ucraina înainte de publicarea anunțului de licitație.

**Sub rezerva stabilirii unor capacități ferme în PI Kaushany și Grebenyky între GTSOU și VMTG

Varianta 2. Rezumatul parametrilor tehnici ai propunerii de proiect (presiunea la frontieră în PI Negru Voda1/Kardam 48,5 bar):

Parametru	Tronson TRANSGAZ S.A.	Tronson GTSOU
Capacitate tehnică	206 520 746 kWh/zi/an	206 520 746 kWh/zi/an
Tipul de capacitate (calitate)	Fermă*	Fermă**
Punct de interconectare	Isaccea (Ieșire)	Orlivka (Intrare)
Direcția de curgere	RO→UA	RO→UA
Presiunea la frontieră	44,1 bar (presiunea minimă actuală 35,4 bar)	44,1 bar (45 kgf/cm ²), conducta Kardam - Isaccea1 (cerința de presiune minimă – 35,4 bar)
Lungimea conductei noi	-	-
Echipament tehnic necesar	-	Sistemul de conducte reversibile al unității Orlivka - 2 a SC Orlivka. Reconstruirea SC Pivdennobuzka: <ul style="list-style-type: none"> • 2 unități de pompare gaze (3 MW capacitate instalată); • 2 unități de pompare gaze (6 MW capacitate instalată).

* Sub rezerva armonizării cerințelor minime de calitate a gazelor naturale din Bulgaria, România și Ucraina înainte de publicarea anunțului de licitație

** Sub rezerva stabilirii unor capacități ferme în PI Kaushany și Grebenyky între GTSOU și VMTG

Descrierea proiectului pe partea ucraineană (GTSOU)

Extinderea necesară în cadrul rețelei GTSOU:

Pentru a asigura posibilitatea transportului de gaze în direcția România-Ucraina (nivel minim de presiune de 35,4 bar din partea română la granița RO-UA) cu un nivel maxim de capacitate de 206 520 746 kWh/zi/an, sunt necesare următoarele investiții pe partea ucraineană:

1. **Varianta 1. Sistemul de conducte reversibile al unității Orlivka-2 a SC Orlivka și SC Pivdennobuzka.**

Punere în funcțiune estimată: Trimestrul 4/2026.

Cost estimat: 2 600 000 EUR³.

Precizia estimării costurilor: ± 10%.

2. **Varianta 2. Sistemul de conducte reversibile al unității Orlivka-2 a SC Orlivka. Reconstruirea SC Pivdennobuzka:**

- 2 unități de pompare gaze (3 MW capacitate instalată);
- 2 unități de pompare gaze (6 MW capacitate instalată).

Punere în funcțiune estimată: Trimestrul 4/2028.

Cost estimat: 68 444 000 EUR⁷

Precizia estimării costurilor: ± 10%.

Capacitățile ferme trebuie să fie stabilite în aval, prin punctele de interconectare Kaushany și Grebenyky între GTSOU și VMTG.

Descrierea proiectului pe partea română (TRANSGAZ S.A.)

Pentru a asigura capacitatea maximă la presiunea minimă de 35,4 bar la frontieră (ieșirea din Isaccea spre UA) nu sunt necesare investiții pe partea română. Pentru a asigura presiunea de 44,1 bar este necesar ca Bulgartransgaz să facă investiții în sistemul său de transport pentru a asigura presiunea de intrare în PI Negru Vodă 1/Kardam (BG-RO) de 48,5 bar. Asigurarea capacității de 206 520 746 kWh/zi/an în PI Isaccea1/Orlovka1, în direcție de ieșire către Ucraina, este condiționată de asigurarea unei capacități cel puțin egale în PI Negru Vodă1/Kardam, în sensul de intrare înspre România.

Nu există costuri estimate pe partea română, deoarece nu sunt necesare obiective de investiții.

5. **Parametrii testului economic (Art. 28 (1) (d) coroborat cu Art. 22 (1) NC CAM)**

Potrivit Articolului 28 (1) (d) din NC CAM, GTSOU și TRANSGAZ S.A. transmit solicitări de aprobare a parametrilor testului economic.

³ pentru calcularea costului în euro a fost utilizat cursul de schimb mediu lunar al NBU pentru luna ianuarie 2024 (1 EUR = UAH 41,36)

Testul economic se bazează pe următorii parametri, în conformitate cu Articolul 22 (1) din NC CAM:

- a) Valoarea actualizată a angajamentelor ferme ale utilizatorilor rețelei pentru contractarea capacității.
- b) Valoarea actualizată a creșterii estimate a veniturilor permise sau țintă ale OTS asociate cu capacitatea incrementală inclusă în nivelul de ofertă respectiv.
- c) Factorul f.

Tarif pentru determinarea valorii actualizate a angajamentelor ferme ale utilizatorilor rețelei - GTSOU

Testul economic va utiliza tariful actual pentru PI Isaccea 1/Orlovka 1 (intrare) care este determinat pentru perioada 1 ianuarie 2020 – 31 decembrie 2024 și aprobat prin Hotărârea NEURC nr. 3013 din 24 decembrie 2019. Tariful specificat pentru un produs anual este USD 4.45 pentru 1000 mc/zi fără TVA (USD 0.502/(MWh/h)/h⁴ cu TVA; EUR 0.460/(MWh/h)/h⁵ cu TVA⁶).

Valoarea actualizată a creșterii estimate a veniturilor permise ale operatorului de transport și de sistem aferente capacității incrementale - GTSOU

Valoarea creșterii preconizate a veniturilor permise corespunde valorii costurilor de investiție pentru proiect și este calculată pentru perioada care acoperă capacitatea incrementală contractuală oferită în cadrul licitației de alocare a capacității pentru PI Isaccea1/Orlovka1.

GTSOU a acceptat rata de actualizare de 6.50% pentru calculul valorii actualizate a veniturilor permise aferente implementării proiectului și livrării pe piața de capacitate de la frontiera dintre România și Ucraina în 2027-2039.

Rata de actualizare (6,50%) este determinată începând cu luna decembrie 2023 pe baza ratei dobânzii la creditele noi în dolari SUA acordate societăților nefinanciare pe o perioadă mai mare de 5 ani (Statisticile piețelor financiare "Ratele dobânzii la credite și depozite. Obligațiuni emise de rezidenți. Indicele PFTS" <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#2fs>).

Factorul F pentru GTSOU

Factorul f trebuie să ia în considerare următoarele:

- a) Volumul de capacitate tehnică reținut (set-aside) în conformitate cu articolul 8 alineatele (8) și (9) NC CAM;
- b) Externalități pozitive ale proiectului de capacitate incrementală asupra pieței, asupra rețelei de transport sau asupra ambelor;
- c) Durata angajamentelor ferme ale utilizatorilor rețelei pentru contractarea de capacități, în comparație cu durata de viață economică a activului;

⁴ PCS preconizat 10,64 kWh/m³ (25/20)

⁵ pentru calculul tarifului a fost utilizat cursul de schimb mediu lunar al BNU pentru luna ianuarie 2024 (1 USD = UAH 37.87).

⁶ cota standard de TVA în Ucraina în 2023 este 20%

- d) Măsura în care se poate estima că cererea de capacitate stabilită în cadrul proiectului de capacitate incrementală va continua după sfârșitul termenului utilizat în testul economic.

Ipotezele proiectului se bazează pe indicația de cerere neangajantă primită în faza de evaluare a cererii. Acest factor f a fost estimat pe baza ipotezei că proiectul de capacitate incrementală dat este un proiect orientat exclusiv către piață și că întregul cost al proiectului va fi acoperit de rezervările de capacitate în cadrul licitației de capacitate angajantă relevantă. Pe această bază, în ceea ce privește GTSOU, nu există condiții care să permită GTSOU să solicite o aprobare care implică un factor f mai mic de 1

În plus, având în vedere nivelul de capacitate incrementală care urmează să fie oferită și nivelul necesar de venituri din angajamentele ferme ale utilizatorilor rețelei pentru a trece testul economic cu un factor f egal cu 1, nu este necesar să se aplice o taxă minimă obligatorie.

GTSOU solicită aprobarea unui factor- f care se ridică la 1 pentru aplicarea testului economic.

Pe baza considerațiilor de mai sus, se planifică un singur test economic cu rezultatele relevante ale licitațiilor angajante de capacitate incrementală pentru PI Isaccea1/Orlovka1 (direcția RO-UA). Instrumentul de calcul al testului economic asigurat de GTSOU a fost completat în consecință și este atașat alături această cerere.

Pretul de referință pentru determinarea valorii actualizate a angajamentelor ferme ale utilizatorilor de rețea - TRANSGAZ S.A.

Pretul de referință pentru Transgaz reprezintă tariful de rezervare de capacitate pentru punctele de ieșire din SNT, aprobat de ANRE pentru anul gazier oct.2024 – sept.2025.

Valoarea actualizată a creșterii estimate a veniturilor permise ca urmare a creșterii capacității - TRANSGAZ S.A.

Nu este cazul, având în vedere că oferirea capacității incrementale nu implică efectuarea de investiții noi.

Factorul F pentru TRANSGAZ S.A.

Pentru SNTGN TRANSGAZ S.A. nivelul factorului f este de 0,85. Acest nivel al factorului f a fost estimat pe baza ipotezei că 85% din veniturile permise de TSO sunt recuperate din produsele de rezervare de capacitate, iar 15% sunt recuperate prin aplicarea tarifului volumetric pentru cantitatea transportată.

6. Posibilă prelungire a termenelor de contractare a capacității incrementale (Art. 28 (1) (e) NC CAM)

Pe baza unei decizii comune, GTSOU și TRANSGAZ S.A. sunt de acord că, pentru acest proiect de capacitate incrementală, nu este necesar un termen extins pentru contractarea capacității incrementale în conformitate cu articolul 30 NC CAM.

7. Mecanism alternativ de alocare (Art. 28 (1) (f) NC CAM)

GTSOU și TRANSGAZ S.A. se abțin de la aplicarea unui mecanism alternativ de alocare pentru achiziția de capacitate incrementală în conformitate cu articolul 28 alineatul (1) litera (f) din NC CAM. Pe baza unei decizii comune, ambii OTS vor aplica procedura standard de licitație pentru capacitatea incrementală în 2024.

Ambii operatori de sisteme de transport vor oferi capacitatea incrementală, împreună cu capacitatea disponibilă corespunzătoare în cadrul licitației anuale de capacitate anuală, ca produse standard în cadrul licitațiilor cu preț crescător.

8. Informații privind abordarea prețului fix pentru alocarea capacității incrementale [Art. 28 (1) (g) NC CAM]

GTSOU și TRANSGAZ S.A. nu optează pentru aplicarea unei proceduri de preț fix pentru achiziționarea de capacitate incrementală în 2024 [articolul 28 alineatul (1) litera (g) NC CAM].

9. Informații de contact

LLC "Gas TSO of Ukraine"

SNTGN TRANSGAZ S.A.

Andrii Yefanov

Barbu Teodora

Șef serviciu Suport Platforme Licitație

Șef serviciu Management Capacitate de

Transport

Telefon:

+38 044 298 69 56

Telefon:

+400269/803125

Email:

yefanov-av@tsoua.com

Email:

teodora.barbu@transgaz.ro

Liubomyra Huzara av. 44
03065, Kiev
Ucraina

Piața C.I. Motaș, Nr 1.
551130, Mediaș, Sibiu,
România

Telefon:

+38 044 239 78 43

Fax:

+4 0269 841181

Email:

commercial@tsoua.com

Email:

cabinet@transgaz.ro

Traducere: Serviciul Relații Internaționale

Anexa 1. TERMENII ȘI CONDIȚIILE GENERALE ALE GTSOU PE CARE UTILIZATORII REȚELEI TREBUIE SĂ LE ACCEPTE PENTRU A OBȚINE ACCES LA CAPACITATE ÎN ETAPA ANGAJANTĂ DE ALOCARE A CAPACITĂȚII ÎN CADRUL PROCEDURII DE ALOCARE A CAPACITĂȚII INCREMENTALE LA FRONTIERA DINTRE UCRAINA ȘI ROMÂNIA LA PI ISACCEA1/ORLOVKA1 PE DIRECȚIA DE CURGERE(RO:UA)

Documentul este publicat pe pagina oficială de internet a GTSOU și este disponibilă la următorul link:

<https://tsoua.com/en/business-services/order-and-payment/capacity-allocation-at-interconnection-points/auction-platforms-and-interconnection-points /incremental-capacity-process-non-binding-phase/>

Anexa 2. Rezultatul Consultării Publice

Pe parcursul consultării au fost primite următoarele întrebări:

1. După cum se menționează în document, *„capacitatea de ieșire din SNT prin punctul Isaccea 1/Orlovka 1 este oferită în prezent de SNTGN Transgaz SA ca și capacitate întreruptibilă. Caracterul întreruptibil al capacității oferite la punctul Isaccea 1/Orlovka 1, pe direcția de transport România → Ucraina, este conferit de faptul că cerințele minime de calitate a gazelor naturale din România și Bulgaria sunt diferite de cerințele de calitate din Ucraina.”* Mai mult decât atât, documentul menționează că *„oferta de capacitate (existentă plus incrementală) pusă la dispoziția pieței la PI Isaccea 1/Orlovka 1, pe direcția de transport România → Ucraina, rămâne interuptibilă până la armonizarea cerințelor de calitate în România, Bulgaria și Ucraina.”*

În acest caz, ați putea să ne oferiți un calendar pentru armonizarea cerințelor de calitate în cauză și, în consecință, o dată de la care capacitatea pusă la dispoziție va fi de tip fermă?

Răspuns: În ceea ce privește existența unui calendar pentru armonizarea cerințelor de calitate menționăm faptul că problematica armonizării cerințelor de calitate este abordată în prezent la nivel regional, sub coordonarea DG ENER. Astfel, în cadrul reuniunii ministeriale a Grupului de nivel înalt CESEC care a avut loc la data de 19.01.2024 la Atena, a fost aprobat Planul de acțiuni al CESEC privind gazele, plan care prevede la Cap. 2.2. Acțiunile de integrare a pieței gazelor naturale și priorități de politică, și acțiunea de Armonizare a calității gazelor, având ca termen de finalizare sfârșitul anului 2024.

2. Întrucât tipul de capacitate menționat este legat de problema cerințelor de calitate a gazelor naturale, este corect să se înțeleagă că, în cazul în care proiectul este aprobat (inclusiv prin angajamente din partea participanților pe piață), există posibilitatea ca noua capacitate (suplimentară) să fie disponibilă doar ca și capacitate interuptibilă?

Răspuns: De îndată ce procesul de armonizare a cerințelor de calitate se va încheia, atât capacitatea fizică existentă cât și cea rezultată din procesul de capacitate incrementală vor deveni capacități ferme.

3. În secțiunea 1.2 din document se menționează că *„Furnizarea capacității de 206 520 746 kWh/zi/an la PI Isaccea, pe sensul de ieșire spre Ucraina, este condiționată de furnizarea unei capacități cel puțin egale la PI Negru Vodă 1/Kardam, pe sensul de intrare în România.”*

Având în vedere că proiectul în cauză implică investiții atât pe partea română, cât și pe partea ucraineană, ar fi posibil să se includă și să se menționeze investițiile necesare astfel încât să nu mai fie necesară aceeași capacitate la Negru Vodă 1/Kardam IP?

Răspuns: În primul rând dorim să arătăm că, potrivit draft-ului de Propunere de Proiect de Capacitate Incrementală la PI Isaccea 1/Orlovka 1, **nu** sunt necesare investiții pe partea română.

Cererile indicative neangajante de capacitate incrementală, primite în perioada de evaluare a cererii, au arătat un nivel ridicat al necesarului de capacitate atât în PI Negru Vodă 1/Kardam, pe sensul de intrare în România din Bulgaria, cât și în PI Isaccea 1/Orlovka 1, pe sensul de ieșire din România înspre Ucraina și mai departe în aval, prin punctele de interconectare Kaushany și Grebenyky între GTSOU și VMTG.

În strânsă corelare cu cererile indicative primite, în Propunerea de Proiect este analizată asigurarea capacității de 206 520 746 kWh/zi/an la PI Isaccea 1/Orlovka 1 – leșire, condiționat de asigurarea cel puțin a aceleiași capacități la PI Negru Vodă 1/Kardam – Intrare, în contextul transportului de gaze naturale pe coridorul transbalcanic, prin fostele conducte de tranzit, pe direcția Sud→Nord.

4. Având în vedere că acest proiect este o consecință a Raportului de evaluare a cererii de pe piață (MDAR) din 2023, care a arătat interesul pentru creșterea capacității puse la dispoziția pieței pe direcția România - Ucraina, există, de asemenea, posibilitatea de a înainta o propunere de capacitate pe PI Tekovo/Medieșu Aurit?

Acest lucru se întâmplă și în urma consultării din ianuarie 2022 cu privire la „*Draft de propunere de proiect pentru proiectul de capacitate incrementală la PI Tekovo/Medieșu Aurit, situat la granița dintre sistemele de transport de gaze din Ucraina și România*”. Ați putea furniza informații actualizate cu privire la proiectul menționat la PI Tekovo/Mediesu Aurit?

Răspuns: În conformitate cu Raportul privind evaluarea cererii de capacitate incrementală dintre sistemul de transport gaze din Ucraina și sistemul de transport gaze din România, publicat pe site-ul TRANSGAZ la data de 23.10.2023, pentru PI Medieșu Aurit – Tekovo, indiferent de direcția de transport, nu au fost depuse cereri indicative neangajante de capacitate incrementală.

Propunerea de proiect pentru capacitatea incrementală la PI Tekovo/Medieșu Aurit din 2021 convenită de cei doi operatori de transport a fost transmisă pentru aprobare la ANRE. În lipsa unui răspuns de la ANRE în termenul prevăzut de Regulamentul (UE) 2017/459 – CAM NC, proiectul de capacitate incrementală a fost oprit. Nu s-au primit comunicări nici din parte ucraineană în legătură cu aprobarea/respingerea proiectului de către autoritatea de reglementare din Ucraina.

Este posibilă solicitarea de capacitate incrementală în următorul proces de evaluare a cererii din 2025.

5. Ca urmare a întrebării anterioare, ați putea oferi un calendar pentru punerea la dispoziția pieței a capacității existente la PI Tekovo/Mediesu Aurit, care ar contribui, de asemenea, la reducerea costurilor de transport în regiune?

Răspuns: Nu putem oferi un calendar. Pentru capacitățile existente la PI Tekovo/Mediesu Aurit UA-RO, OTS din România și OTS din Ucraina se află în proces de negociere pentru semnarea unui nou Acord de interconectare.

6. În secțiunea 1.1 din document se menționează că, pentru ca capacitățile să fie puse la dispoziție pe partea ucraineană, "capacitățile ferme trebuie să fie stabilite mai în aval, prin punctele de interconectare Kaushany și Grebenyky între GTSOU și VMTG". În aceste condiții, acest proiect este coordonat și cu Vestmoldtransgaz și, în caz contrar, nu ar fi necesar să se includă, de asemenea, nevoia de investiții pe partea VMTG în propunerea de proiect actualizată care urmează să fie trimisă autorităților naționale de reglementare și participanților pe piață?

Răspuns:

GTSOU și Vestmoldtransgaz implementează proiectul de capacitate incrementală între sistemele de transport de gaze din Ucraina și Republica Moldova, cu parametri tehnici consecvenți pentru acest

Proiect. Mai multe detalii privind parametrii tehnici și VMTG sunt disponibile aici: https://tsoua.com/wp-content/uploads/2024/01/Consultation_document_INC-UA_MD_EN_2024.pdf. Testul economic combinat pentru aceste două proiecte trebuie să fie pozitiv și se impune a fi încheiat un acord cu VMTG astfel încât GTSOU să poată adopta o decizie de investiție